

PARTIJ VOOR DE DIEREN

HILVERSUM-
WIJDEMEREN

NATUURLIJK

Inleiding

Een leefbare planeet voor al haar bewoners - dat is waar wij als Partij voor de Dieren voor gaan. In Hilversum en Wijdmeren wonen we prachtig te midden van de natuur. Onze gemeente is dus niet alleen het thuis van mensen en hun huisdieren, maar ook van de vele dieren die in de natuur leven. Wij willen dat alle mensen en dieren in onze gemeente een goed en gezond leven kunnen leiden. Nu en in de toekomst.

Daar zijn belangrijke keuzes voor nodig. Wij willen klimaatverandering tegengaan. Wij willen de natuur laten groeien en bloeien, en de wijken vergroenen. Wij willen een fijne woning, gezond voedsel en een prettig leven voor alle inwoners van Hilversum, Loosdrecht, Kortenhoef, 's-Graveland, Nederhorst den Berg, Ankeveen, Breukeleveen, Boomhoek en Muyevelt.

Op 18 november 2026 doet de Partij voor de Dieren voor het eerst mee aan de verkiezingen in Hilversum en Wijdmeren. De gemeenteraad heeft ons donkergroene geluid nodig. Wij zijn de aanjagers voor een groene, diervriendelijke gemeente. Daarvoor slaan we graag de handen ineen - met jou en met iedereen die die beweging ook wil maken.

Onze speerpunten:

- Kies voor groen: goed voor dier, mens en planeet
- Alle dieren hebben het recht om te kunnen leven naar hun aard
- Een gezonde samenleving: een gifvrije leefomgeving en ruimte om te floreren
- Een betaalbaar en duurzaam huis voor iedereen
- Schoon onderweg: ruim baan voor voetgangers, fietsers en OV
- Iedereen hoort erbij: inclusief, rechtvaardig en solidair

In dit programma vindt u onze ambities voor een groene, diervriendelijke gemeente.

Onze belofte: dit is waarvoor wij ons hardmaken. En hoe groter onze beweging, hoe meer wij van deze ambities kunnen waarmaken. Of uw stem daarbij helpt? Daarop kan ik maar één ding zeggen. Natuurlijk.

Jojanneke Vanderveen

Lijsttrekker Partij voor de Dieren Hilversum-Wijdmeren

1

EEN LEEFBARE AARDE

Klimaat, biodiversiteit en energie

We leven op een prachtige planeet die ons alles biedt wat we nodig hebben. Toch maken vervuiling, het verdwijnen van natuur en het gebruik van gif de Aarde steeds meer onleefbaar voor mens én dier. We moeten de klimaat- en natuurcrisis nú stoppen.

En dat kan! In Hilversum-Wijdemeren werken we samen met inwoners, organisaties en ondernemers aan meer natuur, gezonde lucht, schoon water en veilige, schone wijken. De grootste vervuilers laten we meer betalen, terwijl we mensen met een lager inkomen helpen om duurzamere keuzes te maken. Energiebesparing staat daarbij voorop, aangevuld met manieren om energie duurzaam op te wekken.

Zo bouwen we samen aan een groene, eerlijke en sociale toekomst, voor álle inwoners van Hilversum-Wijdemeren!

- De hete, droge zomer van 2026 heeft laten zien hoe kwetsbaar onze samenleving is voor de gevolgen van klimaatverandering. De tijd dringt om het tij te keren. Ons doel is dat Hilversum-Wijdemeren in 2030 klimaatneutraal is, en maximaal is aangepast als het klimaat verder opwarmt.
- De gemeente zorgt voor continue steun voor expertisecentra op het gebied van duurzaamheid en biodiversiteit. In duurzaamheidscentra wordt kennis vanuit de samenleving gedeeld. Inwoners en bedrijven kunnen gratis en onafhankelijk advies en informatie krijgen over bijvoorbeeld de energietransitie en natuur rondom het huis.
- De gemeente stelt een ambitieus Actieplan Besparen op, zodat we in 2030 minstens 65% minder energie gebruiken dan in 1990.
- We maken vaart met de energietransitie. De gemeente zet vol in op 'zon op dak' en stimuleert en ondersteunt bewonersinitiatieven voor het duurzaam opwekken van energie. Zonneparken komen niet in de natuur.
- Isolatie bespaart energie en geld. Er komt een isolatieoffensief voor natuurinclusieve isolatie van woningen en gebouwen. Inwoners krijgen hier hulp bij. Met vastgoedeigenaren en projectontwikkelaars worden afspraken gemaakt over isolatie.
- Bomen halen CO₂ uit de lucht, beschermen ons tegen hitte en houden vocht vast. De gemeente beschermt bestaande bomen beter en gaat extra bomen planten. Het liefst in de vorm van parken en bosjes - niet alleen losse bomen.
- We zorgen ervoor dat we bij nieuwe ontwikkelingen een stem geven aan buurtbewoners, natuur, dieren, biodiversiteit en klimaat.
- Hilversum-Wijdemeren treedt op tegen vervuilende en energieslurpende bedrijven en houdt toezicht op het naleven van de energiebesparingsplicht.
- Nieuwe panden worden energiepositief: ze wekken meer energie op dan ze gebruiken.
- Hilversum-Wijdemeren zet in op duurzame warmtebronnen, zoals lokale buurtnetten. De gemeente investeert niet in warmte- of koudenetten die gevoed worden door restwarmte uit de vee-industrie.

2

DIEREN ZIJN ONZE MEDEBEWONERS

Dierenrechten en dierenwelzijn

In Hilversum-Wijdmeren leven meer dieren dan mensen. Zij delen deze gemeente met ons, maar bij nieuwe plannen worden hun belangen vaak vergeten. Dieren hebben ook recht op een fijne plek, om zich natuurlijk te kunnen gedragen en met respect te worden behandeld.

Daarom wil de Partij voor de Dieren een wethouder voor Dierenrechten & Dierenwelzijn. Hilversum-Wijdmeren moet **alle** dieren beter beschermen: huisdieren, landbouwdieren en vrij levende dieren. We stoppen met de bio-industrie en met het gebruik en doden van dieren voor vermaak, traditie of mode.

Zo geven we ook de dieren in Hilversum-Wijdmeren de stem waar ze recht op hebben.

- Bij nieuw of gewijzigd gemeentelijk beleid wordt altijd rekening gehouden met de belangen van dieren. Zowel dieren die bij mensen wonen als vrij levende dieren in de natuur. Dit wordt vastgelegd in de nieuwe Nota dieren, die in 2028 ingaat.
- Dierenhulporganisaties, zoals Dierenasiel Crailo en Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, doen onmisbaar werk. Hilversum-Wijdmeren zorgt voor een ruimhartig en toereikend budget voor het vervoer, de verzorging en de opvang van zwerfdieren en vrij levende dieren die ziek of gewond zijn.
- Hilversum-Wijdmeren maakt een duidelijke visie op landbouw, met als belangrijk doel een omschakeling naar plantaardige en natuurinclusieve akkerbouw om mensen te voeden. Waar veehouderij plaatsvindt, wordt gezorgd voor weidegang en beschutting in weilanden.
- Er wordt niet gejaagd op gemeentegronzen. Jacht, ook op vissen, wordt overal ontmoedigd. Bij overlast door dieren wordt ingezet op preventie in plaats van doden.
- In de publieke ruimte versterken we de biodiversiteit en houden we rekening met dieren, bijvoorbeeld met natuurlijke oevers en trappetjes voor dieren die in een put vallen.
- De gemeente gebruikt zelf geen gif en bestrijdingsmiddelen en ontmoedigt gebruik ervan door bedrijven en inwoners, vanwege het zeer negatieve effect op de natuur en de gezondheid van mensen en dieren.
- De gemeente zorgt ervoor dat mensen goed geïnformeerd zijn voordat ze een dier in huis nemen, zodat ze weten hoe ze moeten omgaan met het dier en het moeten verzorgen.
- Er komt meer aandacht voor honden. De gemeente zorgt voor voldoende veilige uitlaatplekken en losloopgebieden, op plekken waar honden geen gevaar vormen voor het welzijn van vrij levende dieren. Er komt een gemeentelijke aanpak van bijtincidenten, waarbij ook rekening wordt gehouden met het welzijn van de hond.
- BOA's en functionarissen in het sociaal domein worden opgeleid om in hun werk dieren-mishandeling of dierverwaarlozing te herkennen en te melden. Hilversum helpt mensen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld om hun dier mee te kunnen nemen naar een opvang óf tijdelijk te kunnen laten onderbrengen bij een gastgezin.
- Hilversum-Wijdmeren faciliteert, subsidieert en organiseert geen activiteiten met dieren voor vermaak.

3

KIES VOOR GROEN

Natuur en biodiversiteit

Natuur is van levensbelang. De mens neemt heel veel ruimte in door de intensieve veehouderij, gebouwen, industrie, wegen en recreatie. Maar we kunnen niet zonder genoeg ruimte voor dieren, planten en bomen, zeker niet bij een opwarmend klimaat.

Het groen in en om Hilversum-Wijdmeren houdt onze omgeving leefbaar. Daarom wil de Partij voor de Dieren meer bomen, struiken, bloemen en planten. Gifvrij en goed voor de biodiversiteit. Het moet weer gonzen van de bijen, vlinders en libellen. Bomenkap en onnodig maaien moet stoppen, de natuur moet de ruimte krijgen om te groeien en te bloeien.

Een groen Hilversum-Wijdmeren is de basis voor een gezonde, gelukkige en toekomstbestendige gemeente.

- We zorgen voor meer natuur in en om Hilversum-Wijdmeren. Groene verbindingen tussen woongebied en buitengebied worden versterkt en beschermd. Zo wordt de natuur robuust, wordt het leefgebied van dieren uitgebreid en kunnen kwetsbare ecosystemen zich herstellen.
 - We vergroenen de stedelijke omgeving. Dit beschermt tegen hitte en verlaagt stress. We maken een stadspark in het centrum van Hilversum en maken van het Marktplaatsplein een schaduwrijke plek waar het fijn toeven is. In de hele gebouwde omgeving komt er een groennorm, zodat iedereen voldoende groen om zich heen heeft. We gaan minder maaien en schoffelen, om spontane natuur de ruimte te geven.
 - De gemeente wijst enkele gidssoorten aan, bijvoorbeeld de otter. Als het goed gaat met deze gidssoorten, is dit een goede indicatie dat het goed gaat met de natuur.
 - De natuur verdient een eigen plek aan de onderhandelingstafel. We wijzen een expert aan die als voogd de natuur en alle daarin levende wezens vertegenwoordigt in de gemeente. In navolging van andere gemeenten erkennen we de rechten van de natuur.
 - In de natuur creëren we rustgebieden waar geen mensen komen. Zo zorgen we dat dieren niet verstoord worden. Ook overvliegende vliegtuigen kunnen de natuur verstoren.
- Mede om deze reden zou het goed zijn als vliegveld Hilversum sluit.
- Bomen gaan we beter beschermen. Bij bomen met een omtrek vanaf 10 centimeter is een kapvergunning nodig, in plaats van de huidige 30 centimeter (Hilversum) en 20 centimeter (Wijdmeren).
 - Hilversum-Wijdmeren gebruikt alle wettelijke middelen om de verkoop en het gebruik van gif (chemische pesticiden) tegen te gaan. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door geen gif te gebruiken en alleen met biologische planten te werken.
 - Regenwater vangen we zo veel mogelijk op in bijvoorbeeld waterbuffers en regentonnen, zodat het de bodem in kan trekken of gebruikt kan worden. Ook voor de meren van Wijdmeren is aanvoer van water via het grondwater belangrijk. Daarom blijven we verstening tegengaan.
 - Hilversum-Wijdmeren stimuleert kleinschalige, ecologische voedselproductie, bijvoorbeeld in voedselbossen, moes- en pluktuinen en plantaardige gemeenschapsboerderijen.
 - We bouwen niet ten koste van natuur en bij nieuwe woonwijken of bedrijventerreinen wordt altijd voldoende groen aangelegd. De gemeente zet in op natuurversterkend en biobased bouwen en renoveren. Ook sociale huurwoningen worden vergroend.

4

DE ECONOMIE IN EVENWICHT

Economie, werk, inkomen en bestaanszekerheid

Economische groei is niet de oplossing, maar juist het probleem. Het is nú tijd voor een ander economisch systeem. Geld verdienen ten koste van dieren, natuur en andere mensen moet stoppen.

De Partij voor de Dieren kiest voor een schone, eerlijke, duurzame en lokale economie voor alle mensen én dieren waarmee we samenleven. Een circulaire economie waarin ecocide (het doden van de natuur) en milieuvervuiling stopt. Waarin we zuinig omgaan met grondstoffen en overstappen van een wegwerpeconomie naar een kringlooeconomie, zonder afval! Voor vervuilende bedrijven en reclames is daarom geen ruimte meer in Hilversum-Wijdmeren.

In onze gemeente gaan we voor welzijn boven financiële winst en een economie binnen de grenzen van onze planeet.

- Hilversum-Wijdmeren maakt indicatoren van brede welvaart leidend in het beleid. Denk aan onderwerpen als milieu, gezondheid, welzijn, een goede balans tussen werk en privé, wonen, veiligheid, onderwijs, materiële welvaart, maatschappelijke betrokkenheid, sociale relaties en beschikbaarheid van banen.
- Hilversum ontwikkelt een kringloopstrategie: we zien geen afval, maar grondstoffen. De gemeente geeft het goede voorbeeld en koopt 100% circulair in. De gemeente ondersteunt en bevordert reparatie-initiatieven, zoals Hilversum Repareert, en circulaire ambachtscentra, zoals OPWAARTS. In een ambachtscentrum komen reparatie, milieustraat en kringloop samen.
- Hilversum stopt met reclame in de openbare ruimte, met uitzondering van overheidscampagnes, cultuur en goede doelen. Totdat de volledige stop van reclame in de openbare ruimte gerealiseerd is, verdwijnen in ieder geval reclames voor dierlijke producten, fossiele reclames (zoals voor luchtverkeer) en gok- en alcoholreclames.
- Hilversum-Wijdmeren werkt verder aan een plan om te voorkomen dat armoede wordt doorgegeven van generatie op generatie. Er blijft extra aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede of een taalachterstand hebben. Ieder kind heeft recht op goede kleding, gezonde maaltijden, een fiets, materialen voor school en vrijetijdsbesteding.
- De gemeente geeft informatie aan werkgevers om hen te motiveren kwetsbare groepen aan te nemen, zoals mensen met een bijstandsuitkering of inburgeraars. Sociale werkplaatsen blijven behouden, zodat mensen dicht bij huis betekenisvol werk kunnen doen met goede begeleiding.

5

WONEN IS EEN BASISRECHT

Wonen en bouwen

Een goede woning is een basisrecht voor iedereen. De huidige wooncrisis is het gevolg van jarenlang verkeerde politieke keuzes. De Partij voor de Dieren wil het tekort aan woningen duurzaam oplossen. Hilversum en Wijdmeren volbouwen is niet de oplossing; dat maakt de gemeente onleefbaar. Wij willen de beschikbare ruimte en woningen betaalbaar houden en eerlijk verdelen.

We maken ruimte voor extra woningen door de vee-industrie te laten krimpen. Die neemt nu de helft van Nederland in beslag. Op grond die vrijkomt, kunnen we nieuwe woningen bouwen en natuur aanleggen. Woningen die betaalbaar zijn en voor iedereen een passende optie bieden: starters, senioren, alleenwonenden of mensen in alternatieve woonvormen. Minimaal 40% van de huurwoningen moet sociale huur worden. De woningen die we bouwen zijn klimaatneutraal, circulair en natuurinclusief.

- We maken ruimte voor duurzame initiatieven, zoals zelfvoorzienende woonvormen, gemeenschappen van mensen die streven naar duurzaamheid (ecowijken), en tiny houses. Bij nieuwbouw en herstructurering wordt ruimte gereserveerd voor sociale woningbouwprojecten waarbij toekomstige bewoners gezamenlijk opdrachtgever zijn voor hun eigen nieuwbouwproject.
- Bij ieder bouwproject zorgt de gemeente voor een goede verdeling van verschillende soorten woningen. Zo zorgen we ervoor dat er in iedere straat voor ieder wat wils is en voorkomen we een scheiding tussen groepen. Minimaal 40% van de woningen is sociale huur.
- Woningen zijn om in te wonen. We zetten maximaal in op maatregelen tegen speculatie met woonruimte en leegstand, zoals een zelfbewoningsplicht en een boete als woningen te lang leeg blijven staan. Langdurig leegstaande panden worden bewoonbaar gemaakt.
- De gemeente heeft speciale aandacht voor huisvesting voor kwetsbare groepen. De gemeente zet een fonds op om woningen te verbouwen om ze toegankelijker te maken
- Een woning is de basis om je verder te kunnen ontwikkelen. Er moet voldoende aandacht zijn om dak- en thuisloze mensen aan een woning te helpen en dreigende dak- en thuisloosheid te voorkomen. De gemeente ondersteunt initiatieven als Keerpunt Zuid (Skaeve Huse) en Onder de Pannen.

6

INCLUSIEF, RECHTVAARDIG EN SOLIDAIR

Iedereen doet ertoe

De Partij voor de Dieren wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen zich welkom en thuis voelt. Ook in Hilversum en Wijdmeren is dat helaas nog niet altijd zo. Te veel mensen hebben het gevoel dat ze er niet bij horen. Vaak wordt de schuld van problemen bij een ander gelegd, bijvoorbeeld vluchtelingen of transpersonen. Ze krijgen te maken met vooroordelen, uitsluiting en geweld. Dat is onacceptabel.

We roepen racisme en discriminatie – zichtbaar en onzichtbaar – een halt toe. De Partij voor de Dieren staat voor een inclusieve gemeente waarin iedereen in Hilversum-Wijdmeren kan meedoen, ongeacht gender, leeftijd, achtergrond, seksuele oriëntatie, beperking, chronische ziekte, neurodivergentie of financiële situatie. In Hilversum-Wijdmeren moet de kern zijn: ‘Beslis niet over ons, maar met ons.’

- De gemeente gaat alle vormen van racisme en discriminatie tegen, zoals antisemitisme, moslim-, homo- en transgenderhaat. De gemeente investeert in het voorkomen van (institutionele) discriminatie op scholen, bij sportverenigingen, in zorginstellingen, in kunst en cultuur, op de werkvloer, in religieuze kringen en binnen de eigen organisatie.
- Bekend maakt bemind. Hilversum-Wijdmeren maakt meer werk van onderlinge verbondenheid tussen inwoners en gemeenschappen.
- Binnen het Gooi neemt Hilversum het voortouw op het gebied van LHBTQIA+-inclusie. We zijn trotse host van de Gooise Pride.
- Hilversum-Wijdmeren neemt een eerlijk aandeel in het zorgen voor opvangplekken voor vluchtelingen. Asielopvang is kleinschalig, in lijn met de uitkomsten van het ‘Gesprek met de stad’ in 2023, op een wijze die bewoners van de opvang in staat stelt zich te ontplooiën en mee te doen in de samenleving. De gemeente voorkomt dat vluchtelingen en inwoners tegenover elkaar komen te staan door voldoende betaalbare woningen voor iedereen te realiseren.
- We zorgen voor (rolstoel)toegankelijke straten, pleinen en gebouwen in de openbare ruimte. Straten worden zo goed mogelijk toegankelijk voor mensen met een lichamelijke of visuele beperking, met betere geleidelijnen, verlaagde stoepen, herkenbare looproutes en veilige, rolstoeltoegankelijke paden. Bij wegwerkzaamheden zorgt de gemeente voor een veilige alternatieve route.

7

SCHOON VERKEER

Mobiliteit en bereikbaarheid

Onze gemeente kan zoveel schoner, mooier en gezonder als we ons anders gaan verplaatsen. Daarom willen wij rechtvaardige straten: de auto is niet langer de baas en er komt meer ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer. Waar nu nog auto's geparkeerd staan, kan groen groeien en bloeien en kunnen kinderen veilig spelen.

Zo zorgen we voor een rechtvaardige straatindeling met een groene, veilige omgeving voor mensen en dieren en voor gezonde lucht.

- De gemeente investeert fors in een uitgebreid netwerk van veilige en groene wandel- en fietspaden, met respect voor bomen en groen. Ieder kind moet veilig naar school kunnen lopen of fietsen. Voetgangers en fietsers krijgen voorrang bij rotondes. We streven ernaar dat 85% van de verplaatsingen binnen de gemeente per fiets wordt gedaan.
- In het centrum van Hilversum en in de dorpskernen worden auto's zo veel mogelijk geweerd. Parkeren kan in parkeervoorzieningen langs de rand of ondergronds. Bezoekers van de binnenstad van Hilversum worden aangemoedigd om met de fiets of het openbaar vervoer te komen.
- Het openbaar vervoer is en blijft veilig, betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk, ook voor mensen met een beperking. We zorgen voor voldoende OV-verbindingen naar locaties als het ziekenhuis, het gemeentehuis en buurthuizen. Bij nieuwe OV-aanbestedingen zetten we in op toekomstbestendig en uitstootvrij vervoer. Er moet altijd een manier zijn om je makkelijk over alledaagse afstanden te verplaatsen. OV wordt gratis voor in ieder geval mensen met een laag inkomen.
- Er komen geen nieuwe autoparkeerplekken bij op straat. Voor nieuwbouw wordt een zo laag mogelijke parkeernorm gehanteerd. Bij hoogbouw komen parkeerplekken in het gebouw. Waar dat kan, vormen we bestaande parkeerplekken om tot speeltuinen, bloemrijke bermen, kleine parkjes, voetpaden of fietsparkeerplekken.
- De gemeente zorgt voor voldoende oplaadpunten met groene stroom voor elektrische voer- en vaartuigen en reserveert ook plekken voor elektrische deelauto's.

8

GEZOND EN VEILIG IN HILVERSUM- WIJDEMEREN

Gezondheid, zorg en veiligheid

Iedereen wil een gezond leven. Dat begint met een leefomgeving die uitnodigt om naar buiten te gaan, te bewegen en gezond te eten. En een leefomgeving waarin iedereen zich veilig voelt.

De Partij voor de Dieren kiest zo veel mogelijk voor preventie: voorkomen is beter dan genezen. Gezonde, biologische en plantaardige voeding moet betaalbaar en toegankelijk zijn. Meer groen zorgt voor schone lucht en helpt stress verminderen. Zorg moet beschikbaar zijn voor iedereen, zonder lange wachtlijsten en passend bij ieders situatie. Gezondheid gaat ook over mentaal welzijn.

Een sociale en ontspannen samenleving waarin iedereen zich veilig voelt is belangrijk. De gemeente pakt seksueel overschrijdend gedrag en femicide met urgentie aan. Net als andere vormen van geweld, ook tegen dieren. In Hilversum-Wijdmeren roepen we dierenmishandeling een halt toe.

- Een gezonde leefomgeving is topprioriteit. Om gezond te leven hebben we schone lucht, schoon water en een schone bodem nodig. Giftige stoffen en schadelijke producten zoals PFAS horen niet thuis in ons milieu.
- Initiatieven die gericht zijn op preventieve gezondheidszorg en welzijn, zoals het voorkomen van eenzaamheid en bevorderen van mentaal welzijn, krijgen steun van de gemeente. Ook zet de gemeente in op ander preventief beleid, zoals op het gebied van sport en bewegen en gezond en plantaardig voedsel.
- Iedereen die zorg en hulp behoeft, heeft daar recht op, zonder lange wachtlijsten en met oog voor de menselijke maat. Speciale aandacht gaat uit naar jongeren en kwetsbare groepen.
- We verbeteren de handhaving op dierenwelzijn en de signalering van dierenmishandeling en -verwaarlozing. Dit doen we onder andere door de samenwerking te verbeteren tussen gemeentelijke toezichthouders, NVWA, hulpverleners, dierenartsen, dierenambulance, politie, omgevingsdienst en brandweer.
- Er komt meer aandacht voor de oorzaken van criminaliteit en het voorkomen ervan, bijvoorbeeld door te investeren in jongeren in kansarme situaties. Ook zet Hilversum-Wijdmeren in op preventie door goed en zinvol jongerenwerk en voldoende opbouwwerkers. De gemeente biedt gerichte ondersteuning aan ouders met kinderen en pubers die dreigen af te glijden.

9

EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs en cultuur

Goed onderwijs is de basis van een vrije en eerlijke samenleving. Het leert kinderen kritisch denken en bewust omgaan met natuur, klimaat en dieren. Maar niet ieder kind in Hilversum-Wijdmeren krijgt nu dezelfde kansen. De Partij voor de Dieren wil daarom meer geld naar onderwijs. Scholen krijgen groene, duurzame gebouwen en schoolpleinen die bijdragen aan sociale, creatieve en emotionele ontwikkeling.

Iedereen die dat wil, moet een leven lang kunnen leren. Ook kunst en cultuur horen daarbij. Ze maken ons creatief, kritisch en geven nieuwe ideeën. Kunst kan ontroeren, laten nadenken en zorgen voor verandering. Daarom steunen we een sterke cultuursector met eerlijke beloning voor makers, ruimte voor amateurs om zich te ontwikkelen en een divers aanbod voor bezoekers.

- Er zijn voldoende en goede scholen in elke buurt, zodat ieder kind goed onderwijs op loop- of fietsafstand kan krijgen. De gemeente helpt om een veilige en goede sfeer te creëren op scholen, bijvoorbeeld door de inzet van jongerenwerkers op middelbare scholen, en het ondersteunen van jongeren die een Gender & Sexuality Alliance willen opzetten.
- Een gezond klimaat in scholen is belangrijk voor zowel leerlingen als leraren. De gemeente trekt voldoende geld uit voor het natuurinclusief renoveren en verduurzamen van verouderde schoolpanden. Nieuwe schoolpanden worden natuurinclusief, circulair en energiepositief gebouwd. De gemeente biedt financiële ondersteuning voor groene schoolpleinen en schoolmoestuinen.
- Bibliotheken spelen een grote rol in het vergroten van leesplezier en zijn voor veel mensen een belangrijke plek om te leren, te ontspannen en elkaar te ontmoeten. We investeren in voldoende bibliotheken, inclusief kleinere buurtbibliotheken en vestigingen van de Bibliotheek op School.
- Hilversum-Wijdmeren verhoogt het budget voor kunst, cultuur en erfgoed. Zo kunnen we voldoende kunst en cultuur aanbieden, en eerlijke beloningen bieden in de culturele sector. De gemeente zorgt voor meer broedplaatsen en openbare werkplaatsen, zoals VONK in de wijk.
- We beschermen ons natuurlijk en cultureel erfgoed en gemeenschapsinitiatieven, waarvan veel voorbeelden genoemd staan in de dorps-CV's van de dorpen in Wijdmeren. Denk aan de Buurtkamers in Kortenhoef, het Bergsepad in Ankeveen en de 's-Gravelandse buitenplaatsen.

10

SAMEN, EERLIJK EN OPEN

Democratie, bestuur, digitalisering en privacy

De gemeente moet betrouwbaar zijn. De gemeente is geen bedrijf en inwoners zijn geen klanten. Inwoners van Hilversum-Wijdmeren moeten kunnen meedenken en meebeslissen over hun stad, dorp of buurt. De gemeente neemt hun mening serieus en beslist open en transparant. Privacy en zeggenschap over eigen gegevens worden goed beschermd.

Samenleven betekent ook oog hebben voor de wereld om ons heen. Oorlog en conflicten ver weg kunnen ook hier doorwerken. Soms leidt dat tot spanningen tussen inwoners. De gemeente moet dit voorkomen en heeft de plicht om tegen onrecht op te staan en ruimte te maken voor dialoog.

Iedereen moet zijn stem kunnen laten horen.
De Partij voor de Dieren staat voor het demonstratierecht.

- De gemeente maakt plannen niet alleen voor inwoners, maar mét inwoners. Er komt stevig participatiebeleid, bijvoorbeeld met burgerberaden of wijk-/dorpsberaden bij belangrijke besluiten.
- Hilversum-Wijdmeren versterkt en ondersteunt lokale initiatieven zoals bewonersinitiatieven voor duurzame energieopwekking en buurtverenigingen, en zorgt dat zij laagdrempelig bij elkaar kunnen komen in wijk- en buurthuizen.
- Vanwege risico's voor de privacy gaat de gemeente zeer terughoudend om met cameratoezicht. Er worden geen camera's met gezichtsherkenning gebruikt.
- De gemeente houdt via verschillende kanalen, zoals wijk- of gebiedsteams of wijkambassadeurs, de vinger aan de pols en handelt proactief om spanningen tussen groepen inwoners vanwege oorlogen en conflicten op andere plekken in de wereld te voorkomen. Geweld wordt voorkomen door op tijd in te grijpen.
- Hilversum-Wijdmeren faciliteert vreedzame demonstraties ruimhartig. Vreedzame demonstranten worden niet aangehouden.

**SAMEN ZORGEN WE VOOR
EEN ANDER POLITIEK KLIMAAT.
STEM 18 NOVEMBER**

**PARTIJ
VOOR DE
DIEREN**

HILVERSUM-WIJDEMIEREN

NATUURLIJK